

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta Pälkäne

Sisällys

1	Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat.....	3
1.1	Arvopohja ja tehtävä	3
1.2	Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset	3
2	Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet	4
2.1	Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen.....	4
2.2	Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen.....	4
2.3	Eettisen kasvun tukeminen.....	5
2.4	Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo	6
2.5	Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki	7
3	Toiminnan järjestämisen periaatteet.....	8
3.1	Toiminnan laajuus.....	8
3.2	Toiminta-aika ja toiminnasta perittävät maksut.....	8
3.3	Ilmoittautuminen ja irtisanominen	9
3.4	Toimintaympäristö	9
3.5	Toiminnan ryhmäkoko, turvallisuus, vakuutukset.....	10
4	Aamu- ja iltapäivätoiminnan keskeiset sisällöt ja suunnittelu.....	11
4.1	Sisällölliset painotukset.....	11
4.2	Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset kokonaisuudet.....	12
4.3	Suunnittelun periaatteet.....	13
5	Toiminnan koordinointi, työn- ja vastuunjako.....	13
5.1	Työn- ja vastuunjako eri hallintokuntien välillä	13
5.2	Työn- ja vastuunjako koulujen kanssa	14
6	Henkilöstö.....	14

7	Yhteistyö ja arviointi.....	15
7.1	Yhteistyö kodin ja koulun kanssa.....	15
7.2	Yhteistyö muiden tahojen kanssa	15
7.3	Arviointi.....	15

1 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Pälkäneen kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Tämä toimintasuunnitelma pohjautuu Opetushallituksen hyväksymiin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteisiin.

1.1 Arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- lapsen vapaa-ajantoiminnan ohjaaminen
- lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

1.2 Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lapsen itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Se innostaa ja tukee lapsia myös omien vahvuuksien löytämiseen ja oman osaamisen kehittämiseen. Toiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen. Hyvin ja laadukkaasti järjestetty aamu- ja iltapäivätoiminta ohjaa lasten tarpeet ja edellytykset huomioon ottaen lapsia kasvamaan vähitellen aktiiviseen, terveelliseen ja kestävään elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä ja teknologisoituneessa maailmassa.

2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ja perusopetus toimivat yhteistyössä ja kehittävät sopivia rakenteita ja toimintatapoja ryhmää ja yksittäistä yksilöä ajatellen. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa ja tiedonsiirrossa. Tiedot ja asiakirjat tehostetun ja erityisen tuen antamisesta ovat salassa pidettäviä. Näiden tietojen

luovuttaminen aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajille edellyttää huoltajan antamaa tiedonsiirtolupaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja voi tarvittaessa osallistua lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajan luvalla. Oppilaalle tehtävään oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS) voidaan kirjata miten aamu- ja iltapäivätoiminnassa voidaan tukea lapsen koulunkäyntiä. Kodin, koulun ja toiminnan toteuttajan välisen yhteistyön on tarkoitus jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Päämääränä on luoda kasvuympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä.

Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on aamu- ja iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä. Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään huoltajien aktiivista roolia. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo myös pohjan kohdata mahdollisia ongelmatilanteita.

2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen niin, että jokainen kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana

itsenään. Itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan.

Tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä tuetaan myös edistämällä lasten yhteistoimintaa. Toiminnan tarjoamien kaverisuhteiden kautta opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvuympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. Lapsille tulee tarjota mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen.

Yhteisten sääntöjen ja rajojen tarkoituksena on antaa lapselle kokemus turvallisuudesta ja välittämisestä sekä antaa valmiuksia hyväksyä myös toisten oikeudet. Lapsen tulee ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun.

Tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan kannustaa lasta löytämään oman persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Lapselle tulee myös tarjota mahdollisuus läksyjen tekoon, mikäli näin sovitaan huoltajien ja opettajan kanssa.

2.3 Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen eettistä kasvua. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2011 luvussa 2.1 määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet ja käytännöt.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestäväan elämäntapaan

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti vastuullinen itsestään ja teoistaan. Lapsi on myös eettisessä ajattelussaan aikuisen ohjausta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä yksilö. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää erityisesti aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset. Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on yhteisöllinen ilmapiiri, joka heijastaa eettisen vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvoja. Ohjaajien myönteisellä suhtautumisella ja läsnäololla on suuri merkitys lapsen eettisen kasvun tukemisessa. Jokaiselle lapselle on tärkeää tuntea olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapsi tarvitsee kaveripiiriin hyväksyntää ja ryhmään kuulumisen tunteen. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ristiriitatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja ratkaisukeskeisesti.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista, oman toiminnan seurauksista sekä ryhmään ja toiseen yksilöön liittyvistä säännöistä, sopimuksista ja oikeuksista. Myös luonnon monimuotoisuutta ja kestävästä kehityksestä tulee kunnioittaa.

Eettisen kasvun tukemisessa hyödynnetään ryhmän vuorovaikutusta ja erilaisiin arkipäivän tilanteisiin liittyviä keskusteluja. Taiteen avulla ja esteettisiä kokemuksia kartuttamalla voidaan vahvistaa lapsen eettistä näkemystä. Myös toiminnallisuutta, kuten leikin ja liikunnan tarjoamia mahdollisuuksia on hyvä käyttää apuna eettisten arvojen opettelussa.

2.4 Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Lapselle tulee antaa mahdollisuus itse osallistua toiminnan suunnitteluun sekä tulla kuulluksi. Toiminnassa tulee luoda tilanteita, jotka lisäävät lapsen onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. On myös tärkeää edistää tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien lasten osallisuuden toteutumista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään lisäämään tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa, kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja -arvoja. Kukaan ei saa joutua muita huonompaan asemaan esimerkiksi etnisen alkuperänsä, sukupuolensa, ikänsä, uskontonsa tai vammansa vuoksi. Eri kulttuureihin tutustumalla voidaan lisätä ymmärrystä ja vähentää ennakkoluuloja. Tavoitteena on,

että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta erilaisia ihmisiä kohdattaessa.

Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet otetaan huomioon. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja että lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tässä onnistuminen edellyttää moniammatillista yhteistyötä aamu- ja iltapäivätoiminnan, sosiaali- ja terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä kodin kesken.

2.5 Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarkoitus on vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Toiminnan lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet silloinkin kun kyse on enemmän tukea tarvitsevista lapsista. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa lapselle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä riittävä ennakointi ovat tärkeitä etenkin kehityksessään enemmän tukea tarvitseville lapsille. Monipuolinen toiminta, toiminnallisuus, pelit ja leikit ovat tärkeitä työtapoja edistämään lasten kehitystä.

Tilojen ja työvälineiden tulee olla soveltuvia kaikenlaisille lapsille. Oikein suunnitellut tilat ovat esteettömät, toimivat ja muunneltavat. Näin helpotetaan lasten omatoimista liikkumista ja ympäristön hahmottamista. Toiminnan tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallista.

Ohjaajien ammatillista osaamista tukea tarvitsevien lasten kanssa vahvistetaan perehdytyksen avulla. Erityisopettajat ja oppilashuoltohenkilöstö voivat myös antaa ohjaajille tukea. Yhteistyö kodin ja koulun kanssa auttaa tunnistamaan lapsen erityistarpeet ja täydennyskoulutus varmistaa osaamista.

3 Toiminnan järjestämisen periaatteet

3.1 Toiminnan laajuus

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on pääsääntöisesti tarkoitettu peruskoulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille, mutta ryhmäkoon salliessa myös kolmannen luokan oppilaita voidaan ottaa aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin.

Oppilaille, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös, voi kunta järjestää tarvittaessa aamu- ja iltapäivätoimintaa koko perusopetuksen ajan. Toiminta voidaan järjestää muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä tai jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät, voidaan toiminta järjestää myös omissa ryhmissä tai muulla kunnan parhaaksi katsomalla tavalla.

Toimintaa on tällä hetkellä seuraavissa kouluissa:

- Kostian koulu, aamu- ja iltapäivätoiminta
- Harhalan koulu, iltapäivätoiminta
- Luopioisten Kirkonkylän koulu, iltapäivätoiminta
- Aitoon koulu, iltapäivätoiminta
- Rautajärven koulu, iltapäivätoiminta

3.2 Toiminta-aika ja toiminnasta perittävät maksut

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kello 7.00–16.30 koulun toiminta-aikana. Toiminta-ajoissa voi olla koulukohtaisia eroja. Koulujen loma-aikoina aamu- ja iltapäivätoimintaa ei järjestetä. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään, jos ilmoittautuneita lapsia on vähintään neljä. Jos ryhmään ei ilmoittaudu tarvittavaa määrää lapsia, siitä tiedotetaan lasten koteihin.

Toiminta on maksullista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista päättää sivistyslautakunta.

Vajaasta kuukaudesta maksu on puolet normaalista (elokuu ja joulukuu). Myös silloin, kun lapsi on sairauden takia pois ja osallistuu korkeintaan 10 kertaa kuukaudessa, maksu on puolet koko kuukauden hinnasta. Ohjaajat merkitsevät lapsen sairaaksi, kun huoltajat ovat sen heille ilmoittaneet. Muuten aina menee koko kuukauden maksu, vaikka lapsi kävisi vain muutaman kerran kuukaudessa.

Maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen on siihen syytä.

3.3 Ilmoittautuminen ja irtisanominen

Sitova ilmoittautuminen tapahtuu koulun ja päivähoidon kautta jaettavalla lomakkeella kevään aikana. Hakemuksia saa myös kunnan palvelupisteistä tai hakemuksen voi täyttää ja tulostaa kunnan kotisivuilta http://www.palkane.fi/sites/default/files/ap_ip_hakulomake_2014-2015.pdf Hakemukset voi palauttaa kouluille tai kunnan palvelupisteisiin. Ilmoittautumisia vastaanotetaan myöhemminkin, jos ryhmissä on tilaa.

Irtisanomiset tulee tehdä kirjallisena. Irtisanomislomakkeita saa kunnan palvelupisteistä ja kouluilta sekä aamu- ja iltapäivätoimintapaikoista. Irtisanominen voi astua voimaan missä tahansa kohtaa kuukautta, mutta jos lapsi on käyttänyt aamu- ja iltapäivätoimintaa, peritään koko kuukauden maksu. Irtisanomislomakkeen voi palauttaa suoraan iltapäivätoimintaan tai kunnan palvelupisteisiin.

Lomakkeet päivitetään vuosittain.

3.4 Toimintaympäristö

Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintaympäristöinä ovat koulut ja niiden lähiympäristö.

- Kostian koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintaympäristönä on Haanloukas. Haanloukas on vuonna 1912 rakennettu kaksikerroksinen hirsitalo. Alakerrassa on kaksi suurta huonetta ja pieni keittiö, yläkerrassa aamu- ja iltapäivätoiminnan käytössä on kolme huonetta ja tilava aula. Haanloukkaan piha-alue kattaa palloilu/luistelukentän, nurmialuetta ja suojaisan luonnonvaraisen rinnemaan hiekkalaatikkoineen. Pihan välittömässä läheisyydessä on talvisin mahdollisuus myös hiihtoon. Käytössä on myös koulun liikuntasali. Kirjasto ja yleisurheilukenttä ovat käytettävissä ja ne sijaitsevat kävelymatkan päässä.
- Harhalan iltapäivätoiminnan toimintaympäristönä on Harhalan koulu. Koulun piha on iso ja monipuolinen. Koulun ympäristössä kiertää liikunnallinen toimintarata.

- Aitoon iltapäivätoiminnan toimintaympäristönä on Aitoon koulu. Iltapäivätoiminnan tila sijaitsee koulun toisessa kerroksessa, luokkahuoneessa 216. Tarvittaessa on mahdollisuus käyttää myös koulun liikuntasalia, atk-luokkaa ja koulun kirjastoa. Aitoon koulun piha-alueella on leikkikenttä, palloilu/luistelukenttä ja nurmialuetta.
- Luopioisten kirkonkylän koulun iltapäivätoiminnan toimintaympäristönä ovat Kirkonkylän koulun tilat. Koulun pihapiirissä on hyvät ulkoilumahdollisuudet. Koulun vieressä on myös liikuntahalli, joka on iltapäivätoiminnan käytössä.
- Rautajärven iltapäivätoiminnan toimintaympäristönä on Rautajärven koulu. Koululla iltapäivätoiminnan käytössä on oma avara luokkahuone. Koulun piha on luonnonvarainen ja suuri. Sieltä löytyy jalkapallokenttä sekä monenlaisia muita toimintamahdollisuuksia. Piha jatkuu mäntyisellä harjulla, missä voi leikkiä pitkin vuotta. Talvella on mahdollisuus käyttää maamiesseurantaloa sisäliikuntapaikkana ja pihassa on valaistu jääkiekkokaukalo. Urheilukenttä löytyy pienen kävelymatkan päästä harjun takaa.

3.5 Toiminnan ryhmäkoko, turvallisuus, vakuutukset

Iltapäivätoimintaa eivät sido päivähoiton ryhmäsäädökset. On kuitenkin tarkoituksen mukaista, että yksi lastenohjaaja voi samanaikaisesti ohjata ja olla vastuussa korkeintaan 13 lapsesta. Enemmän ohjausta ja erityistä tukea tarvitsevat lapset tulee ottaa huomioon niin ryhmäkokoja kuin ohjaajamäärää suunniteltaessa.

Jokainen työntekijä on

ilmoitusvelvollinen epäkohdista ja vaaratilanteista. Ilmoitus tehdään ensisijaisesti toiminnan vastuuhenkilölle tai hänen sijaiselleen. Ilmoitus tehdään pääsääntöisesti kirjallisesti. Toiminnan vastuuhenkilön velvollisuus on tarkistaa epäkohdan korjaus jälkeensä. Välittömiä toimenpiteitä vaativat epäkohdat tulee ilmoittaa myös puhelimitse suoraan asiasta vastaavalle työntekijälle.

Toimintapaikoissa tulee olla voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Iltapäivätoiminnassa noudatetaan koulun turvallisuussuunnitelmaa ja rakennuskohtaista pelastussuunnitelmaa. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee lasten ja aikuisten turvallisuus ottaa huomioon. Toimintapisteissä tulee olla asianmukaiset ensiaputarvikkeet. Tarvikkeet on hyvä tarkistaa lukuvuosittain.

Tapaturman sattuessa vanhempia ja esimiestä informoidaan tapahtumasta tilanteen vaatimalla tavalla. Sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksuton. Kunnan järjestämään toimintaan osallistuvat lapset on vakuutettu kunnan toimesta.

4 Aamu- ja iltapäivätoiminnan keskeiset sisällöt ja suunnittelu

Aamupäivätoiminnan tarkoitus on antaa lapselle mahdollisuus rauhalliseen aamuun. Aamulla lapsi voi halutessaan syödä tuomansa aamupalaeväät. Aamupäivätoiminta perustuu lapsen omavalintaiseen leikkiin, pelailuun, piirtelyyn ja värittelyyn.

Iltapäivätoiminta perustuu monipuoliseen lapsilähtöiseen ohjattuun toimintaan. Iltapäivällä lapsilla on aikaa tehdä läksyt, leikkiä ja pelailla. Monipuolinen askartelu, ulkoilu ja retket ovat olennainen osa iltapäivätoimintaa. Myös lepoon ja rauhoittumiseen tulee tarjota mahdollisuus. Ravitseva välipala kuuluu kunnan järjestämään iltapäivätoimintaan.

4.1 Sisällölliset painotukset

Aamu- ja iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Toiminnan sisällön tulee perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden ja kuntakohtaisen toimintasuunnitelman mukaisista tavoitteista. Toiminnan järjestäjä ja toteuttaja vastaavat toiminnasta ja sen suunnittelusta toimipaikkakohtaisesti. Sisältöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon edellä mainittujen perusteiden määräykset, ryhmä koko, toiminnan monipuolisuus sekä mahdollisuuksien mukaan pienryhmätyöskentely ja eriyttäminen. Huoltajille tulee tarjota mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön. Toiminnan sisällöstä ja toimintasuunnitelmasta tiedotetaan huoltajille.

Lapsilla on oikeus turvalliseen lapsuuteen ja kasvu ympäristöön. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon lasten omat toiveet ja kiinnostusten kohteet. Sisällöissä voidaan huomioida myös toimipaikan painotukset sekä ohjaajien omat vahvuudet ja kiinnostusten kohteet. Sisältöön vaikuttavat myös paikalliset olosuhteet ja kulttuuritekijät sekä vuodenaajat ja niiden tarjoamat toimintamahdollisuudet. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös yhteistyö kunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Monipuolinen sisältötarjonta vahvistaa lapsen kulttuurista identiteettiä. Erilaisiin kulttuureihin voidaan tutustua esimerkiksi leikkien ja laulujen avulla.

Laadukas aamu- ja iltapäivätoiminta muodostuu monipuolisesta toiminnasta. Toiminnan tulisi muodostaa lapsen päivästä ehjän kokonaisuuden. Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan vuorovaikutuksella, ilon kokemuksilla, erilaisilla elämyksillä ja mahdollisuudella kehittää omaa toimintaa. Leikki, luova toiminta, liikkuminen ja ulkoilu sekä levähtäminen ja rentoutuminen ovat toiminnassa tärkeitä. Välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta. Lasta ohjataan terveellisiin ruokailutottumuksiin säännöllisellä ateriaritmillä ja oikeanlaisilla ruoka-ainevalinnoilla sekä kiireettömyydellä. Lapsia myös ohjataan huolehtimaan itse omasta erityisruokavaliostaan. Aamu- ja iltapäivätoimintaan voi kuulua myös koulun tai erilaisten järjestöjen tarjoamat kerhot.

4.2 Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällölliset kokonaisuudet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarkoituksena on vahvistaa ja tukea lapsen perustarpeita. Näitä ovat ruokailu ja lepo, liikunta ja ulkoilu sekä leikki ja vuorovaikutus. Sosiaalisia suhteita ja ryhmähenkeä voi vahvistaa lorujen ja laulujen avulla. Erilaisia liikuntamuotoja voi myös kokeilla tempausten ja teemapäivien yhteydessä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee myös paneutua erilaisiin tiedollisiin ja taidollisiin aihepiireihin. Monipuolisten kädentaitojen ja askartelujen lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee pysyä ajan hengessä ja perehtyä myös mediataitoihin. Kädentaitojen lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee mahdollisuuksien mukaan perehdyttää lapsia kuvalliseen, musiikilliseen, keholliseen sekä kielelliseen ilmaisuun.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee noudattaa kestävästä elämäntapaa. Lasten kanssa tehtävät arkiaskareet tulee suorittaa elinympäristössä ja luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen. Toiminnan tulee myös luoda yhdenvertainen ilmapiiri. Toiminnan tulee myös tukea lasten eettistä kasvua ja yksilöllisyyttä. Perheiden arvot ja toiveet tulee sulauttaa toimintaan tasavertaisina toistensa kanssa.

4.3 Suunnittelun periaatteet

Perusopetuslakiin on kirjattu aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä varten perusteet. Kunnan tulee laatia näiden pohjalta toimintasuunnitelma, mikä ottaa huomioon myös paikalliset olosuhteet. Tämän toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta.

Kunnan toimintasuunnitelman lisäksi toimipaikkojen ohjaajien tulee tehdä omat toimipaikkakohtaiset suunnitelmat.

Vuosisuunnitelma: Vuosisuunnitelmaan kirjataan ylös vuoden pääkohdat ja juhlat.

Vuosisuunnitelman pohjalta tehdään kuukausisuunnitelma.

Kuukausisuunnitelma: Kuukausisuunnitelmassa määritellään tarkemmin ajankohtaan liittyvän teeman toteutusta, menetelmiä ja tarvittavia materiaaleja.

Viikkosuunnitelma: Viikkosuunnitelmassa on listattu ohjaajien vastuunjako ja toimintaympäristö.

5 Toiminnan koordinointi, työn- ja vastuunjako

5.1 Työn- ja vastuunjako eri hallintokuntien välillä

Aamu- ja iltapäivätoiminta on siirtynyt kokonaisuudessaan 1.1.2010 sivistystoimen alaisuuteen. Sivistystoimi vastaa kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja tekee yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa. Toimintaa koordinoi varhaiskasvatuksen päällikkö. Toiminnan järjestäjänä kunnalla on velvollisuus varmistaa, että aamu- ja iltapäivätoimintaan tarkoitettut tilat ja välineet ovat toimivia ja turvallisia.

5.2 Työn- ja vastuunjako koulujen kanssa

Tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Yhteistyössä koulun kanssa sovittavia asioita ovat:

- koulun sääntöjen ja toimintatapojen huomioiminen
- oppilaiden koulupäivän sujumiseen liittyvä tiedonkulku
- koulun tilojen käyttö
- yhteinen kerhotoiminta
- aamu- ja iltapäivätoiminnan ja koulun yhteiset tapahtumat
- tarvittaessa opettajien tapaaminen

Yhteistyötapa koulun oppilashuoltoryhmän kanssa sovitaan koulukohtaisesti.

6 Henkilöstö

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioiden riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia: jokaisessa iltapäiväpäiväkerhossa on oltava yksi alalle soveltavan koulutuksen saanut (kelpoisuusvaatimukset on määritelty valtioneuvoston asetuksella 115/2004).

Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä säädetään siinä annetussa laissa (504/2002). Lakiin on lisätty (L1138/2003) aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevat säännökset vuonna 2003. Nämä säännökset tulivat voimaan 1.4.2004. Kunnan tulee huolehtia siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävissä toimivat henkilöt perehdytetään henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säädöksiin sekä lastensuojelulain velvoitteisiin.

Sijaisjärjestelyt hoidetaan koulukohtaisesti, koulun rehtori vastaa sijaisjärjestelyistä.

7 Yhteistyö ja arviointi

7.1 Yhteistyö kodin ja koulun kanssa

Laadukas aamu- ja iltpäivätoiminta perustuu sujuvaan yhteistyöhön ja tiedonkulkuun kodin, koulun sekä aamu- ja iltpäivätoiminnan välillä.

Tiedonkulun helpottamiseksi toimintapisteen yhteystiedot jaetaan toimintaan osallistuvien lasten vanhemmille ja opettajille. Tarvittaessa toimipaikat voivat ottaa käyttöön myös reissuvihon tai muun yhteydenpitovälineen helpottamaan tiedonkulkua.

Aamu- ja iltpäivätoiminnan tulee olla luonteva osa koulun omaa toimintaa. Tähän pääsemiseksi edellytetään ohjaajien ja kouluväen välillä jatkuvaa yhteistyötä. Salassapidettävien henkilötietojen luovuttaminen koulusta aamu- ja iltpäivätoiminnan ohjaajille tapahtuu vain huoltajan suostumuksella.

7.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Aamu- ja iltpäivätoiminta voi tehdä yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa. Esimerkiksi seurakunnan, esiopetuksen, seurojen tai järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä sovitaan tarvittaessa erikseen.

7.3 Arviointi

Kunta arvioi antamaansa aamu- ja iltpäivätoimintaa vuosittain, osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin sekä julkistaa arvioinnin keskeiset tulokset. Toiminnan laadun kehittämistä varten aamu- ja iltpäivätoimintaa tulee arvioida niin sisäisesti kuin ulkoisesti. Sisäinen arviointi suoritetaan ohjaajien, esimiehen ja tarvittaessa alkuopettajien toimesta. Ulkoiseen arviointiin osallistuu kunta ja huoltajat. Arvioinnin tulokset käydään läpi aamu- ja iltpäivätoiminnan ohjaajien ja esimiehen kesken ja tarvittaessa tulokset julkistetaan. Ohjausryhmän tehtävänä on varmistaa arvioinnin vaikutus aamu- ja iltpäivätoimintaan.